

2475 ²¹/₂ 52: Eneste beh. af f. t. beslutning ang. forsvarrets ordn. (af Viggo Starcke m. fl.). 2476

Formanden: Jeg gør opmærksom på, at det er min agt, hvis tinget dertil giver sit samtykke, at lade lovforslaget komme til anden og tredje behandling i senere møder i dag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Eneste behandling af forslag til beslutning af folketinget angående ændringer i forsvarrets ordning (af Viggo Starcke m. fl.).

Forslaget til beslutning findes i tillæg A. sp. 3807).

Sagen sattes til forhandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (Viggo Starcke): Dette er ikke noget forslag til lov. Det er et forslag til beslutning om, at tinget skal opfordre regeringen til at udarbejde en lov efter de retningslinier, der er angivet i forslaget. Forudsætningen for forslagens fremsættelse er følgende:

Udadtil står Danmark sammen med det øvrige truede Vesteuropa overfor den opgave at skulle opbygge et forsvar så hurtigt som muligt og så effektivt som muligt, dels i egen interesse, dels i medfør af de forpligtelser overfor de internationale organisationer, som Danmark er medlem af. Situationen i den vestlige del af Europa er i dag den, at intet enkelt land isoleret vil være i stand til at bygge et forsvar op, hvorimod de solidarisk indenfor Atlantpagtområdet vil være i stand til at bygge et forsvar op, i hvert fald med en vis præventiv virkning.

Indadtil står Danmark overfor den opgave at skulle opretholde eller eventuelt forbedre sit sociale niveau, udvikle produktionen og fortsætte boligbyggeriet, hvis det er muligt. Udgifterne og byrderne ved at opbygge den ydre front må ikke nedbryde den indre front. Udadtil kan Danmark i den første farlige tid risikere et angreb når som helst, hvor som helst, mange steder på een gang og med overvældende kraft. Den nuværende opbygning af vort forsvar, som i fredstid byder en lang række fordele, udsætter os i krigstid for en så stor og uønsket risiko, at det vil være klogt hurtigt at fjerne denne risiko, hvis det er muligt. Kan man fjerne denne risiko og samtidig

bevare eller forøge forsvarrets effektivitet, vil en stor opgave være løst. Indadtil har de øgede økonomiske omkostninger, den stærkt forlængede tjenestetid og den deraf følgende nedsættelse af boligbyggeriet, af produktionen og købekraften skabt en vis uro og utilfredshed i befolkningen, som kan være farlig for den indre front og dermed også for den ydre front.

Spørgsmålet er, om man kan løse både de ydre problemer og de indre problemer på een gang. Retsforbundet mener det, og det er dette, der har foranlediget os til at fremsætte dette forslag på nuværende tidspunkt, hvor de 18 måneders tjenestetid endnu ikke er blevet virkeliggjort i praksis, hvor de fleste af de store planlagte kaserner endnu ikke er bygget, og hvor altså forsvarsordningen endnu er modellerbar på disse punkter.

Selve den udenrigspolitiske baggrund for forslaget skal jeg ikke behandle her, hele spændingen mellem øst og vest, årsagerne til denne spænding, forudsætningerne for Atlantpagtpolitikken, men kun understrege, at Danmark i dag er medlem af denne pagt, og at Danmark ønsker at opfylde sine forpligtelser.

Danmarks forsvarsmæssige opgaver og muligheder er artsforskellige fra alle andre europæiske lande. Den endelige afgørelse af forsvarrets problemer ligger i Danmarks hånd. Øjne udefra kan sommetider se ting, som vi ikke selv er opmærksomme på, men selv vil vi bedst være i stand til at bedømme realiteterne og handle i overensstemmelse dermed, fordi vi både kan se, høre og føle.

Danmark består af en halvø og ca. 500 større eller mindre øer. Vi har en uhyre lang kystlinie i forhold til vort flademål, og langs med kysterne ligger der en lang række havne. Det udprægede flade lavland, som i det væsentlige er blottet for bjerge, store skove og floder, mangler dybde til at opfange et angreb eller til at opstille et forsvar, og det giver os derfor ganske særlige forsvarsproblemer. Danmarks betydningsfulde beliggenhed syd for indsejlingen til Kattegat, vest for indsejlingen til Øresund, nord for Kielerkanalen, øst for Vesterhavet, giver vort territorium en betydning, som er langt større end selve landets jord og farvande, og den fremskudte stilling, som Danmark har, nær ved jerntæppet mellem øst og